

PRIEGLOBSČIO POLITIKA

ES prieglobsčio politikos tikslas – suteikti tinkamą statusą bet kuriam trečiosios šalies piliečiui, kuriam vienoje iš valstybių narių reikalinga tarptautinė apsauga, ir užtikrinti, kad būtų laikomasi negražinimo principo. Todėl Sąjunga siekia sukurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą.

TEISINIS PAGRINDAS

- Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 67 straipsnio 2 dalis, 78 ir 80 straipsniai;
- Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 18 straipsnis.

TIKSLAI

ES siekia sukurti bendrą prieglobsčio, papildomos apsaugos ir laikinos apsaugos politiką norint suteikti tinkamą statusą visiems trečiųjų šalių piliečiams, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, ir užtikrinti, kad būtų laikomasi negražinimo principo. Ši politika turi atitikti 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir jos 1967 m. sausio 31 d. protokolą. Nei SESV, nei Chartijoje nėra sąvokų „prieglobstis“ ar „pabėgėlis“ apibrėžčių, tačiau abu šie terminai akivaizdžiai susiję su Ženevos konvencija ir jos protokolu.

LAIMĖJIMAI

A. Amsterdamo ir Nicos sutarčių indėlis

Pagal 1993 m. Maastrichto sutartį ankstesnis tarpvyriausybiniis bendradarbiavimas prieglobsčio srityje buvo įtrauktas į ES institucinę sistemą. Taryba, kaip pagrindinis dalyvis, turėjo įtraukti Komisiją į savo darbą ir informuoti Parlamentą apie savo prieglobsčio iniciatyvas; Europos Sąjungos Teisingumo Teismas prieglobsčio srityje kompetencijos neturėjo.

Pagal 1999 m. įsigaliojusią Amsterdamo sutartį ES institucijoms suteikta naujų įgaliojimų pasinaudojant specialiu instituciniu mechanizmu prieglobsčio srities teisės aktams rengti: penkerių metų pereinamasis laikotarpis su bendra Komisijos ir valstybių narių iniciatyvos teise, o sprendimas Taryboje priimamas vieningai, pasikonsultavus su Parlamentu; ESTT taip pat įgijo jurisdikciją konkrečiais atvejais. Amsterdamo sutartyje taip pat numatyta, kad pasibaigus pradiniam penkerių metų etapui Taryba gali nuspręsti taikyti įprastą bendro sprendimo procedūrą, o savo sprendimus priimti kvalifikuota

balsų dauguma. Tokį sprendimą Taryba priėmė 2004 m. pabaigoje, o bendro sprendimo procedūra (dabar vadinama įprasta teisėkūros procedūra) taikoma nuo 2005 m.

Europos Vadovų Taryba, 1999 m. spalio mėn. priėmusi Tamperės programą, nusprendė, kad bendros Europos prieglobsčio sistemos įgyvendinimas turėtų vykti dviem etapais: nustačius bendrus būtiniausius standartus trumpuoju laikotarpiu turėtų būti nustatyta bendra procedūra ir vienodas statusas tiems, kuriems suteiktas prieglobstis visoje Sąjungoje galioja per ilgesnį laikotarpį.

Todėl 1999–2004 m. buvo pirmasis bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) etapas, kuriuo nustatyti valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymų nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (pakeičiantys tarptautinę (tarpvvyriausybinę) 1990 m. Dublino konvenciją), įskaitant Europos prieglobsčio daktiloskopinių duomenų bazės (EURODAC), skirtos pirštų atspaudų duomenims saugoti ir lyginti, steigimą. Taip pat apibrėžti bendri būtiniausi standartai, kurių turi laikytis valstybės narės, priimdamos prieglobsčio prašytojus, nustatytos priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų sąlygos ir suteikiamos apsaugos pobūdis, taip pat nustatytos pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo procedūros. Kiti teisės aktai buvo susiję su laikina apsauga esant masiniam antplūdžiui.

2004 m. lapkričio mėn. Hagos programoje buvo raginama antrojo etapo priemonės ir veiksmus priimti iki 2010 m. pabaigos, pabrėžiant ES siekį nustatyti griežtesnius standartus nei minimalūs standartai ir sukurti bendrą prieglobsčio tvarką, apimančią bendrąsias garantijas ir vienodą asmenų, kuriems suteikta apsauga, statusą. 2008 m. Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte šis terminas atidėtas iki 2012 m.

B. Lisabonos sutartis

2009 m. gruodžio mėn. įsigaliojusi Lisabonos sutartis pakeitė padėtį, nes pakeitė prieglobsčio srityje taikomas priemones (nuo būtinųjų standartų nustatymo iki bendros sistemos dėl vienodo statuso ir vienodų procedūrų sukūrimo).

Į šią bendrą sistemą turi būti įtraukta:

- vienodas prieglobsčio statusas;
- vienodas papildomos apsaugos statusas;
- bendra laikinos apsaugos sistema;
- bendros vienodo prieglobsčio statuso arba papildomos apsaugos statuso suteikimo ir atėmimo procedūros;
- kriterijai ir mechanizmai, pagal kuriuos nustatoma, kuri valstybė narė yra atsakinga už prašymo nagrinėjimą;
- priėmimo sąlygų standartai;
- partnerystė ir bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis.

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, SESV 80 straipsnyje taip pat aiškiai nustatytas solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių principas, įskaitant jo finansinius padarinius. ES veiksams, susijusiems su prieglobsčiu, prireikus, turėtų būti numatytos atitinkamos šio principo užtikrinimo priemonės. Sutartimi taip pat iš esmės pakeista sprendimų prieglobsčio klausimais priėmimo tvarka, numačius bendro

sprendimo procedūrą kaip standartinę procedūrą. Taip pat gerokai patobulinta ESTT vykdoma teisminė priežiūra. Nuo šiol pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą gali bet kuris valstybės narės teismas, o ne vien (kaip buvo anksčiau) nacionalinis galutinės instancijos teismas. Tai suteikė galimybę labiau plėtoti Teisingumo Teismo praktiką prieglobsčio klausimais.

2009 m. gruodžio 10 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje Stokholmo programoje 2010–2014 m. laikotarpiui dar kartą įtvirtintas tikslas „sukurti bendrą apsaugos ir solidarumo erdvę, grindžiamą bendra prieglobsčio suteikimo procedūra ir vienodu asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, statusu“. Programoje ypač pabrėžiama būtinybė skatinti veiksmingą solidarumą su valstybėmis narėmis, kurios patiria ypač didelį spaudimą, ir vaidmens, kurį turėtų atlikti naujasis Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO), svarba.

Nors Komisija pateikė savo pasiūlymus dėl antrojo BEPS etapo dar 2008–2009 m., derybos vyko lėtai. Todėl, įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, buvo patvirtintas antrasis BEPS etapas, kai dėmesys skiriamas nebe būtiniesiems standartams, o bendrai prieglobsčio suteikimo tvarkai, atsižvelgiant į vienodą apsaugos statusą.

C. Pagrindinės galiojančios teisinės priemonės ir dabartinės pastangos vykdyti reformas

Išskyrus [Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyva](#), kurios nauja redakcija įsigaliojo 2012 m. sausio mėn., kitų naujų redakcijų teisės aktai įsigaliojo tik 2013 m. liepos mėn. ([EURODAC reglamentas](#), Reglamentas „Dublinas III“, [Priėmimo sąlygų direktyva](#), ir [Prieglobsčio procedūrų direktyva](#)), o tai reiškė, kad vėluojantis jų perkėlimas į nacionalinę teisę 2015 m. liepos mėn. viduryje sutapo su migracijos krizės įkarščiu. 2014 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba nustatė [strategines](#) teisėkūros ir veiklos planavimo laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje gaires (SESV 68 straipsnis) ateinantiems metams, remdamasi 2014 m. kovo mėn. [Komisijos komunikatu](#) ir Stokholmo programos įgyvendinimo pažanga. Šiose gairėse pabrėžiama, kad visiškas ir veiksmingas BEPS perkėlimas į nacionalinę teisę yra absoliutus prioritetas.

Atsižvelgdama į nuo 2014 m. patiriamą migracijos spaudimą Komisija 2015 m. gegužės mėn. paskelbė [Europos migracijos darbotvarkę \(4.2.3.\)](#), kurioje pasiūlė kelias priemones šiam spaudimui mažinti, įskaitant migrantų antplūdžio valdymo požiūrį, kurį sukūrė EASO, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (anksčiau – FRONTEX) ir Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolas), kurie dirba vietoje kartu su migrantų antplūdžiu susiduriančiomis valstybėmis narėmis, kad greitai nustatytų atvykstančių migrantų tapatybę, juos užregistruotų ir paimtų pirštų atspaudus. Šis migrantų antplūdžio valdymo požiūris taip pat skirtas padėti įgyvendinti skubaus perkėlimo Europos Sąjungoje mechanizmą, taikomą iš viso 160 000 asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos; šį mechanizmą Komisija pasiūlė kaip pagalbą Italijai ir Graikijai ir Taryba jį patvirtino 2015 m. rugsėjo 14 d. ir [rugsėjo 22 d.](#) po konsultacijų su Parlamentu. Tarybos sprendimas vėliau buvo paliktas galioti pagal 2017 m. rugsėjo 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo [sprendimą](#). Perkėlimas Europos Sąjungoje – mechanizmas, kuriuo praktiškai įgyvendinamas SESV 80 straipsnyje nustatytas solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principas. Tačiau perkėlimo rodikliai buvo [mažesni, nei tikėtasi](#), ir perkėlimas vyko lėtai.

Europos migracijos darbotvarkėje taip pat nustatyti kiti veiksmai siekiant vykdyti BEPS reformą, kurie 2016 m. gegužės ir liepos mėn. pristatyti dviejuose pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkiniuose; šiuo metu Parlamentas ir Taryba dėl jų tariasi. Teisėkūros iniciatyvų rinkiniu siekiama be kita ko pagerinti BEPS siūlant tiesiogiai taikomas taisykles, o ne direktyvas (išskyrus priėmimo sąlygas, kurios liktų direktyva ir dar turėtų būti įgyvendintos nacionalinėje teisėje); šis rinkinys apima:

- priemonės, skirtas [prieglobsčio procedūroms](#) supaprastinti, paaiškinti ir sutrumpinti, prieglobsčio prašytojams taikomoms bendroms garantijoms užtikrinti ir griežtesnėms kovos su piktnaudžiavimu taisyklėms užtikrinti, įskaitant bendrą saugių kilmės šalių sąrašą, kuris iš pradžių buvo pasiūlytas kaip [atskiras reglamentas](#). 2018 m. balandžio 25 d. Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komitetas priėmė [pranešimą](#), kuris yra derybų įgaliojimas;
- asmenis, kurie gali įgyti teisę į tarptautinę apsaugą (žr. [Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyvą](#)), kad būtų pasiekta didesnė pripažinimo lygio ir apsaugos formų konvergencija, įskaitant labiau ribojančias nuostatas dėl sankcijų, taikomų prašytojų antrinio judėjimo atveju, ir privalomo statuso peržiūrų net ir pripažintų pabėgėlių atveju. Parlamento LIBE komitetas [pranešimą](#) priėmė 2017 m. birželio 15 d.; 2018 m. viduryje Parlamentas ir Taryba pasiekė preliminarų susitarimą, tačiau susitarimas negavo pakankamo valstybių narių pritarimo^[1];
- [priėmimo sąlygas](#), kurių labiausiai ginčijami aspektai yra laukimo laikotarpis, kol tarptautinės apsaugos prašytojai turės galimybę patekti į darbo rinką, ir Komisijos drausminė priemonė, pagal kurį prašytojai negali išvykti į valstybę narę, kuri nėra kompetentinga nagrinėti jų prieglobsčio prašymo. Parlamento LIBE komitetas [pranešimą](#) priėmė 2017 m. balandžio 25 d.; 2018 m. gegužės 17 d. plenariniame posėdyje pritarta, kad pranešimas būtų laikomas įgaliojimu pradėti tarpinstitucines derybas. 2018 m. gruodžio 18 d. Parlamentas ir Taryba pasiekė preliminarų susitarimą. Tačiau Parlamento ir Tarybos derybos vis dar tebevyksta.
- [Dublino reglamento](#), kuriame numatyti valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai (iš esmės pirmoji atvykimo šalis), reformą. Pasiūlyme išsaugomi dabartiniai Dublino sistemos kriterijai, papildant juos korekcinio paskirstymo mechanizmu siekiant palengvinti valstybių narių, kurios patiria neproporcingą spaudimą, padėtį. [2015 m. rugsėjo mėn. Komisijos pasiūlymas](#) dėl reglamento dėl nuolatinio krizinio perkėlimo mechanizmo pagal Dublino sistemą šiuo metu blokuojamas Taryboje. Ankstesnis [pasiūlymas keisti Dublino reglamentą](#) dėl nuostatos, susijusios su valstybe nare, kompetentinga nagrinėti nelydimų nepilnamečių, kurie valstybių narių teritorijoje neturi giminių, tarptautinės apsaugos prašymus, buvo atsiimtas, o jo turinys įtrauktas į dabartinį pasiūlymą „Dublinas III“. 2017 m. spalio 19 d. Parlamento LIBE komitetas priėmė [pranešimą](#), kuris plenariniame posėdyje buvo patvirtintas kaip įgaliojimas pradėti tarpinstitucines derybas;
- „Eurodac“ [prieglobsčio prašytojų pirštų atspaudų duomenų bazės](#) peržiūra, kad būtų įtraukti trečiųjų šalių piliečių, kurie neprašo tarptautinės apsaugos, tačiau ES

[1]<https://www.consilium.europa.eu/media/37402/st15252-en18.pdf>

yra neteisėtai apsistoję, asmens duomenys, teisėsaugos institucijoms suteikiant prieigą prie duomenų bazės, ir imant visų ne jaunesnių kaip šešerių metų amžiaus vaikų pirštų atspaudus, kad būtų lengviau juos atsekti ir palengvinti šeimos susijungimą. Plenariniame posėdyje Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas, remiantis jo 2017 m. gegužės 30 d. [pranešimu](#), įgaliotas pradėti tarpinstitucines derybas. 2017 m. rugsėjį pradėtos derybos su Taryba, o 2018 m. birželio mėn. Parlamentas ir Taryba pasiekė dalinį preliminarų susitarimą

- EASO pertvarkymą iš ES remiamojo pobūdžio agentūros į visavertę [ES prieglobsčio agentūrą](#) (angl. EUAA), kuri būtų atsakinga už tai, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos BEPS veikimui, visoje ES būtų užtikrinta konvergencija vertinant prieglobsčio prašymus ir būtų stebimas Sąjungos teisės taikymas operatyviniu ir techniniu aspektais, be kita ko, padedant valstybėms narėms rengti nacionalinius ekspertus; Parlamentas savo [pranešimą](#) dėl pasiūlymo priėmė 2016 m. gruodžio 8 d., o 2017 m. birželio mėn. viduryje pasiektas esminis preliminarus susitarimas su Taryba. 2018 m. rugsėjo mėn. Komisija pateikė [pakeistą pasiūlymą](#) dėl EUAA stiprinimo, suteikiant daugiau personalo, priemonių ir finansinių išteklių, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės bet kuriuo metu galėtų pasinaudoti visomis ES operatyvinės paramos priemonėmis;
- [Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemą](#), kuria būtų nustatytos bendrosios ES trečiųjų šalių piliečių priėmimo taisyklės, įskaitant finansinę paramą valstybių narių vykdomiems perkėlimo į ES veiksams, taip papildant dabartines *ad hoc* daugiašales ir nacionalines perkėlimo į ES programas. 2017 m. spalio 12 d. Parlamento LIBE komitetas priėmė [pranešimą](#) dėl pasiūlymo ir šiam komitetui buvo suteiktas įgaliojimas pradėti derybas su Taryba.

[2001 m. direktyva dėl minimalių normų suteikiant perkeltiesiems asmenims laikina apsaugą](#) esant masiniam srautui vis dar galioja, tačiau iki šiol dar niekada nebuvo taikoma, net ir per migracijos krizės piką, greičiausiai dėl jos nuostatų neapibrėžtumo ir įtampos tarp valstybių narių Taryboje kalbant apie naštos pasidalijimą.

D. Išorės dimensija

2011 m. Komisija priėmė [Visuotinį požiūrį į migraciją ir judumą](#) – tai visa apimantis ES išorės migracijos ir prieglobsčio politikos pagrindas, kuriame apibrėžiama, kaip ES vykdo politinį dialogą ir bendradarbiauja su ES nepriklausančiomis šalimis, kuris grindžiamas aiškiai apibrėžtais prioritetais ir integruotas į bendrus ES išorės veiksmus, įskaitant vystomąjį bendradarbiavimą. Pagrindiniai Visuotinio požiūrio tikslai – geriau organizuoti teisėtą migraciją, užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir kovoti su ja, kuo labiau padidinti migracijos ir judumo poveikį vystymuisi ir skatinti tarptautinę apsaugą.

Europos Vadovų Taryba ir Turkija 2016 m. kovo mėn. pasiekė susitarimą, pagal kurį siekiama sumažinti neteisėtų migrantų srautą į Europą, vykstantį per Turkiją. Pagal [ES ir Turkijos pareiškimą](#) visi nauji iš Turkijos į Graikijos salas atvykstantys neteisėti migrantai ir prieglobsčio prašytojai, kurių prieglobsčio prašymai pripažinti nepriimtinais, turėtų būti gražinami į Turkiją. Į Turkiją gražinus Sirijos pilietį kitas Sirijos pilietis turėtų būti perkeltas į ES, mainais už tai Turkijos piliečiams didesniu mastu liberalizuojamas vizų režimas ir iki 2018 m. pabaigos sumokama 6 mlrd. EUR pagal Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonę. Pagal 2018 m. gegužės mėn. Komisijos „[Pažangos ataskaitą dėl](#)

[Europos migracijos darbotvarkės įgyvendinimo](#)“, šis pareiškimas ir toliau atliko svarbų vaidmenį užtikrinant, kad migracijos problema rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje būtų veiksmingai sprendžiama. Tačiau ataskaitoje pabrėžiama, kad tebėra trūkumų: visų pirma, lėtas prieglobsčio prašymų nagrinėjimo tempas Graikijoje toliau stabdo grąžinimą į Turkiją.

Pasaulio lygmeniu 2016 m. rugsėjo mėn. Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja vienbalsiai priėmė [Niujorko deklaraciją dėl pabėgėlių ir migrantų](#) – tai labai svarbi politinė deklaracija, kuria siekiama pagerinti tarptautinės bendruomenės atsaką į didelį pabėgėlių ir migrantų judėjimą, taip pat užsitęsusias pabėgėlių padėties problemas. Atsižvelgiant į tai, 2018 m. turi būti priimti du pasauliniai susitarimai dėl pabėgėlių ir dėl kitų migrantų. Niujorko deklaracijoje nustatyta Visapusiška reagavimo į pabėgėlius sistema, pagal kurią numatyti konkretūs veiksmai, kurių reikia imtis siekiant sumažinti priimančiųjų šalių patiriamą spaudimą, padidinti pabėgėlių savarankiškumą, suteikti daugiau galimybių naudotis trečiųjų šalių siūlomomis priemonėmis ir teikti paramą sudarant tokias sąlygas kilmės šalyse, kad būtų užtikrintas saugus ir orus sugrįžimas. Kaip dalį tolesnių veiksmų po 2016 m. Niujorko deklaracijos vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras 2018 m. savo metinėje ataskaitoje Generalinei Asamblėjai pasiūlys sudaryti Visuotinį susitarimą dėl pabėgėlių.

2018 m. balandžio mėn. plenarinėje sesijoje [Parlamentas pareiškė, kad ES ir jos valstybės narės turi imtis vadovaujančio vaidmens](#) vykstančiose pasaulio lygmens derybose, siekiant susitarti dėl šių dviejų susitarimų, ypač atsižvelgiant į JAV sprendimą atsisakyti derybų.

E. Prieglobsčio politikai skiriamos lėšos

Pagrindinė finansavimo iš ES biudžeto priemonė prieglobsčio srityje yra Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas (PMIF), kuriam 2014–2020 m. laikotarpiui skirta lėšų suma neseniai padidinta nuo 3,31 mlrd. EUR iki 6,6 mlrd. EUR. Kalbant apie kitą ilgalaikį ES biudžetą 2021–2027 m. laikotarpiui, Komisija siūlo 51 proc. padidinti finansavimą pagal naują Prieglobsčio ir migracijos fondą (PMF) iki 10,4 mlrd. EUR, *inter alia*, siekiant stiprinti ir plėtoti visus BEPS aspektus, įskaitant jos išorės dimensiją. Kitos ES finansavimo priemonės, tokios kaip Europos socialinis fondas (ESF, [2.3.2](#)), Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (EPLSAF, [2.3.9](#)) ir Europos regioninės plėtros fondas (ERPF, [3.1.2](#)), taip pat skiria lėšas, kurias naudojant siekiama paremti pabėgėlių ir migrantų integraciją, tačiau tokiems tikslams skirta lėšų dalis į biudžeto eilutes nėra įtraukta atskirai ir todėl nėra aiški.

Pradinis 2014–2020 m. laikotarpio asignavimas EASO (būsima ES prieglobsčio agentūra) taip pat padidintas nuo 109 mln. EUR iki 456 mln. EUR. Siekiant užtikrinti, kad ateityje būtų pasirengta teikti visapusišką operatyvinę paramą prieglobsčio procedūroms, Komisija 2021–2027 m. laikotarpiui siūlo 1,25 mlrd. EUR biudžetą.

ES biudžete yra į daugiametę finansinę programą (DFP) neįtrauktų išorės priemonių patikos fondų, kaip antai ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas (1,8 mlrd. EUR), skirtas padėti Afrikos šalims migracijos valdymo ir sienų kontrolės srityse, ES regioninis patikos fondas, sukurtas reaguojant į krizę Sirijoje (500 mln. EUR) ir Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonė (ir 2016–2017 m. laikotarpiui, ir 2018–2019 m. laikotarpiui skirta po 3 mlrd. EUR).

Galiausiai, iš ES biudžeto nefinansuojamas Europos plėtros fondas (EPF, 30,5 mlrd. EUR, iš kurių 2,2 mlrd. EUR įnašas skirtas ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondui) daugiausia dėmesio skiria skurdo naikinimui ir 2030 m. darnaus vystymosi darbotvarkės įgyvendinimui, tačiau pastaraisiais metais vis dažniau naudojamas sprendžiant migracijos klausimus.

EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO

Europos Parlamentas visada tvirtai pasisakė už bendrą Europos prieglobsčio sistemą pagal Sąjungos teisinius įsipareigojimus. Parlamentas taip pat ragino mažinti neteisėtą migraciją ir apsaugoti pažeidžiamas grupes.

[2016 m. balandžio 12 d. rezoliucija](#) dėl padėties Viduržemio jūros regione ir poreikio nustatyti holistinį ES požiūrį į migraciją padeda susidaryti bendrą vaizdą apie pagrindines Parlamento pozicijas ir pagrindinius jam rūpimus klausimus.

Europos Parlamentas reikalauja patikimos ir teisingos procedūros, kuri būtų taikoma veiksmingai ir grindžiama negražinimo principu. Jis pabrėžė, kad būtina stengtis nemažinti apsaugos lygio ir neprastinti priėmimo kokybės, taip pat teisingiau paskirstyti prie ES išorės sienų esančioms valstybėms narėms tenkančią našą. Parlamentas ragino valstybes nares pasinaudoti esamomis galimybėmis suteikti humanitarines vizas ir mano, kad tarptautinės apsaugos prašantys asmenys turėtų turėti galimybę kreiptis į bet kurį konsulatą ar ambasadą dėl Europos humanitarinės vizos, todėl prašo iš dalies pakeisti Sąjungos Vizų kodeksą.

Parlamentas mano, jog reikia imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti, kad bendra Europos prieglobsčio sistema iš tikrųjų taptų viena bendra sistema, o tam reikia išsamaus jos įgyvendinimo vertinimo. Parlamentas atkreipė dėmesį į tai, jog svarbu, kad valstybės narės abipusiai pripažintų ne tik neigiamus, bet ir teigiamus sprendimus dėl prieglobsčio.

Parlamentas atkreipė dėmesį į tai, kad prieglobsčio prašytojus sulaikyti turėtų būti galima tik labai aiškiai apibrėžtomis išimtinėmis aplinkybėmis ir suteikiant jiems teisę kreiptis į teismą. Jis pritarė Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimui.

Kalbant apie santykius su trečiosiomis šalimis, pagal [Visuotinį požiūrį į migraciją ir judumą](#) Parlamentas paragino stiprinti pajėgumų kūrimo pastangas ir perkėlimo į ES veiklą, kuri turėtų būti vykdoma kartu su trečiosiomis šalimis, kurios priėmė daug pabėgėlių. Parlamentas laikosi nuomonės, kad bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis turi būti sutelktas į pagrindinių priežasčių, skatinančių neteisėtus migracijos srautus į Europą, šalinimą.

Be to, Parlamentas gali Teisingumo Teisme pateikti ieškinį dėl panaikinimo. Šia priemone buvo sėkmingai pasinaudota (žr. [2018 m. gegužės 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą](#)), siekiant panaikinti nuostatas dėl Tarybos direktyvoje 2005/85/EB numatyto bendro trečiųjų šalių, laikomų saugiomis kilmės šalimis ir Europos saugiomis trečiosiomis šalimis, sąrašo priėmimo tvarkos.

Daugiau informacijos šiuo klausimu rasite:

— [Migracija į Europą](#)

- [Migrantų krizė Europoje](#)
- [ES imigracijos politika](#)

Ina Sokolska
05/2019

